

แผนพัฒนาเกษตรกรรม ตำบล เกาะศาลพระ

อำเภอวัดเพลง จ.ราชบุรี

รวบรวมโดย

คณะผู้ปฏิบัติงานเครือข่ายสภาเกษตรกร

ตำบลเกาะศาลพระ อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๑(๔) กำหนดให้สภาเกษตรกรแห่งชาติมีหน้าที่สำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ เสนอแผนแม่บทต่อคณะรัฐมนตรี นอกจากนั้น มาตรา ๔๑ ยังกำหนดให้สภาเกษตรกรแห่งชาติ จัดทำแผนแม่บทโดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างน้อย ๑๑ เรื่อง เช่น การพัฒนาศักยภาพ การส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และยุวเกษตรกร ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างความเป็นธรรมด้านราคาผลผลิตทางเกษตรกรรม โดยคำนึงถึงการส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด การพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม การเสนอแนวทางการเข้าถึงแหล่งทุน และการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร และสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยงและพัฒนาความร่วมมือในการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาด และการบริโภคเพื่อการยังชีพระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐและภาคเอกชน เป็นต้น

ในการนี้ สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีได้จัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรม ระดับตำบลเกาะศาลพระ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยให้มีการจัดการประชุมระดมความคิดเห็นเกษตรกรและผู้แทนหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องในระดับตำบล เพื่อได้ข้อมูลปัญหาความต้องการ และข้อเสนอแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรรวมทั้งโครงการในระดับตำบล จากนั้นประมวลข้อมูลจากแผนงานพัฒนาเกษตรกรรมตำบลต่างๆ เป็นแผนงานพัฒนาเกษตรกรรมระดับอำเภอ จนถึงแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมระดับชาตินี้ สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีได้ประมวลข้อมูลจากแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัด

ท้ายสุดนี้ ขอขอบคุณเกษตรกรและคณะผู้ปฏิบัติงานเครือข่ายสภาเกษตรกรระดับตำบล ระดับอำเภอ และสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปราชญ์เกษตร ภาคเอกชน ตลอดจนพนักงานสภาเกษตรกรที่มีส่วนร่วมระดมความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมฉบับนี้

สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บริบทพื้นที่	๔
ส่วนที่ ๒ ปัญหาความต้องการ และแนวทางพัฒนา	๒๐
ส่วนที่ ๓ แผนพัฒนาเกษตรกรรม	๒๔
ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาเกษตรกรรมรายสินค้าเกษตร	๒๓/
ภาคผนวก	๓๙

ส่วนที่ ๑ บริบทพื้นที่

ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลเกาะศาลพระ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๐,๐๐๐ ไร่ มีประวัติเล่ากันมาว่าเมื่อประมาณ ๒๐๐ ปีมาแล้ว มีชาวเขมรและชาวมอญได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานในแถบนี้ ซึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำแควอันม มีลักษณะคล้ายเกาะ เพราะมีคลองล้อมรอบ และในบรรดาผู้อพยพ มีชายผู้หนึ่งซึ่งมีฝีมือได้มีความคิดริเริ่มการสร้างพระพุทธรูปโดยใช้หวายเส้นใหญ่สาน เป็นโครงสร้างและใช้หวายเส้นเล็กสานเป็นรูปร่างแล้วโปกปูนซีเมนต์ (ซึ่งสมัยนั้นหาเหล็กยาก) ทับโครงหวายอีกครั้งหนึ่ง แล้วค่อยตกแต่งทีหลัง ต่อมาก็ให้พวกเดียวกันตีเหล็กทำจนเป็นที่รู้จักของหมู่บ้านใกล้เคียง จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “เกาะศาลพระ” และเรียกชายคนนั้นว่า “ศาลานพระ” เป็นที่นับถือของคนทั่วไป เมื่อสิ้นชีวิตชาวบ้านจึงพากันตั้งศาลขึ้นเรียกว่า “ศาลคุณตาศาลพระ” ซึ่งจะมีการทำบุญเป็นประจำทุกปี ในท้ายเดือน ๕ ท้ายตรุษสงกรานต์ ประมาณวันที่ ๑๕ - ๑๖ เมษายนของทุกปี คนในตำบลพร้อมใจกันไปทำบุญที่ศาลคุณตาศาลพระด้วยความเคารพ ศรัทธาโดยพร้อมหน้ากันและเรียกตำบลนี้ว่า “ตำบลเกาะศาลพระ” ตามตำนานที่เล่าสืบต่อกันเรื่อยมานั่นเอง

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเกาะศาลพระ ตั้งอยู่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะศาลพระ อยู่ทางทิศเหนือของที่ว่าการอำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี ห่างจากที่ว่าการอำเภอวัดเพลงประมาณ ๖.๗ กิโลเมตร

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ต.บ้านไร่ อ.เมือง จ.ราชบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ต.คู่งกระถิน อ.เมือง จ.ราชบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ต.คูบัว อ.เมือง จ.ราชบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ต.วัดเพลง อ.วัดเพลง จ.ราชบุรี

เขตการปกครอง

เขตการปกครอง ตำบลเกาะศาลพระ มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๑๐,๐๐๐ ไร่ ประชากร ๓,๖๗๓ คน แยกเป็นชาย ๑,๗๖๔ คน เป็นหญิง ๑,๙๐๕ คน มีครัวเรือน ๑,๒๕๗ ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรกร ๕๖๔ ครัวเรือน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๐ หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ ๑ ชื่อบ้านหนองเกสร

เดิมเป็นหมู่บ้านที่มีหนองน้ำและบ่อเล็กๆ อยู่รอบๆ มีดอกไม้นานาชนิด ราษฎรในหมู่บ้านมีอาชีพทำนาทุกครัวเรือน และแต่ละครัวเรือนก็จะพาวัว ควาย ที่เลี้ยงไว้ไปกินน้ำ เล่นน้ำในบ่อแห่งนั้น จึงให้ชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “หมู่บ้านสระบางควาย” ต่อมาเปลี่ยนเป็นชื่อ “หมู่บ้านหนองเกสร”

หมู่ที่ ๒ ชื่อบ้านเวียงทูน

เมื่อประมาณ ๒๐๐ ปี จะมีพวกเม็งแล่นเรือใบมาจมนอยู่แล้วขึ้นไปอาศัยที่ซาดหาด เพราะเห็นว่าเป็นสถานที่ร่มเย็น จึงปรึกษากันจะตั้งถิ่นฐานอยู่ที่นี่ และจะสร้างวัดจึงพร้อมใจกันไปขอผู้ว่าราชการจังหวัด ได้รับอนุมัติ จึงตั้งชื่อว่า “วัดเม็งทูน” ต่อมาเกิดการกลายเสียงเพี้ยนเป็น “เวียงทูน” ในที่สุดสมัยก่อนวัดจะเป็นศูนย์กลางและมีความสำคัญ ต่อมาคนในหมู่บ้านจึงได้เรียกชื่อตามวัดว่า “บ้านเวียงทูน” จนทุกวันนี้

หมู่ที่ ๓ บ้านดอน

บริเวณที่ตั้งหมู่บ้านนี้เป็นที่ดอนมาก ขาดน้ำทำมาหากินไม่ค่อยได้ผล และมีโคกวิหารอยู่ แต่ไม่ทราบว่าเป็นสมัยใด ต่อมาได้สร้างพระเจดีย์ที่โคกวิหารนั้น ปัจจุบันเหลือเพียงฐานของพระเจดีย์ ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่แยกมาจากอำเภอปากท่อ จึงได้ชื่อลักษณะพื้นที่ว่า “บ้านดอน” แห่งแล้งกันดารกว่าหมู่บ้านอื่น หมู่บ้านอื่นจะอยู่ที่ราบลุ่มแม่น้ำ แควอ้อมทั้งหมด ยกเว้นบ้านหนองเกสรและบ้านดอนนี้เอง ปัจจุบันนี้จะไม่แห้งแล้งกันดารเหมือนสมัยก่อนอีกแล้ว เพราะมีคลองชลประทานไหลผ่าน สะดวกสบาย ทำนาได้ปีละ ๒ ครั้ง บ้านดอนมีต้นตาลโตนดลูกมาก ฉะนั้นสิ่งที่มีมักจะมติดมือไปฝากก็คงไม่พ้นลูกตาล จะกินเต้าตาลสดหรือหัวตาลอ่อน จะเอาไปต้มจิ้มน้ำพริกแกงคั่ว เขาว่าดีนักใครๆ ก็รู้จักบ้านดอนตรงนี้เอง

หมู่ที่ ๔ บ้านบางนางทวย

ดั้งเดิมมีบ้านอยู่สามหลัง จึงเรียกกันว่า บ้านสามเรือน ต่อมามีคนต่างหมู่บ้านเข้ามาเจอหญิงสาวสวยจึงเอ่ยว่าเป็นบ้านบางคนสวย แต่ปากต่อปากเรียกกันว่า บางคนทวยและคนก็เรียกเพี้ยนกันเรื่อยมาเป็น บางนางทวย จนถึงปัจจุบัน

หมู่ที่ ๕ บ้านคลองพะเนา

เดิมพวกเขมร ลาว เข้ามาอาศัย ซึ่งอพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในหมู่บ้านนี้และหมู่บ้านใกล้เคียง หมู่บ้านนี้มีคลอง ชื่อว่า คลองพะเนา ตามชื่อชายชาวเขมรผู้ซึ่งเข้ามาบุกเบิก เลยตั้งชื่อให้เป็นสัญลักษณ์ของคลอง คือหมู่บ้าน “คลองพะเนา” มาจนถึงทุกวันนี้ นอกจากประกอบอาชีพการเกษตร ทำสวน ทำนา เป็นอาชีพหลักแล้วยังมีอาชีพเสริม คือ จักสานเครื่องใช้เกี่ยวกับการเกษตรเก็บไว้ใช้เหลือใช้ก็ส่งขายตลาดเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว สมัยก่อนมีผู้มาว่าจ้างให้สานกงน้ำตาล แข่ง กระจาด กระบุง ตะกร้า ฯลฯ จำนวนมาก เนื่องจากมีฝีมือดี จึงเกิดอาชีพจักสานเป็นล่ำเป็นสัน ปัจจุบันเหลือผู้ประกอบการอาชีพนี้น้อยมาก เนื่องจากไม่ใฝ่หาขาย ราคาแพง ผลผลิตสินค้ามาแล้วราคาต่ำ แต่มีการจัดสรรผักตบชวาแทน

หมู่ที่ ๖ บ้านท่าข้าม

เป็นหมู่บ้านที่มีแม่น้ำแควอ้อมไหลผ่าน กั้นเขตระหว่างตำบลเกาะศาลพระ อ.วัดเพลง กับ ตำบลคิ่งกระถิน อ.เมือง จ.ราชบุรี เวลานั้นลาดจะเห็นหาดทราย และเดินข้ามไปมาได้สะดวก สมัยก่อนไม่มีสะพานข้ามฝั่งใครจะข้าม

ฝั่งก็ต้องมาข้ามตรงหมู่บ้านนี้ จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านท่าข้าม” ราษฎรส่วนมากที่อาศัยอยู่เป็นคนเชื้อสายเขมรลาวเดิมนั่นเอง ต่อมาแม่น้ำแควอันตื้นเขินขึ้นมาก ทางราชการจึงได้ขุดคลองเพื่อให้ลี้กสามารถลำเลียงสินค้าได้ทางน้ำ และสร้างสะพานข้ามเชื่อมระหว่าง ๒ ตำบล ๒ อำเภอ เพื่อไปมาได้สะดวก จึงมีชื่อว่าบ้านท่าข้าม เป็นอนุสรณ์แต่ดั้งเดิม

หมู่ที่ ๗ บ้านท่าลาด

หมู่บ้านนี้มีบริเวณเป็นพื้นที่ลาดกว้าง เป็นทางที่ร่วงลงกินน้ำ ในแม่น้ำอันมั่งคั่ง จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านท่าลาด” ประชาชนจะใช้น้ำจากแม่น้ำอันมั่งคั่งหมู่บ้าน อาชีพส่วนใหญ่ทำนา ทำสวน เป็นเชื้อสายเขมรลาวเดิมนั่นเอง

หมู่ที่ ๘ บ้านเกาะมอญ

เดิมเป็นหมู่บ้านที่มีพวกชาวมอญและชาวเขมรอพยพมาตั้งถิ่นฐาน ราษฎรส่วนใหญ่ชอบปลูกใบพลู จึงเรียกชื่อว่า “บ้านอมพลู” ต่อมาจึงเรียกตามชื่อราษฎรที่มาอาศัยอยู่และผนวกกับบริเวณหมู่บ้านเป็นเกาะมีน้ำล้อมรอบ จึงเรียกว่า “บ้านเกาะมอญ”

หมู่ที่ ๙ บ้านเสลา

หมู่บ้านเสลา เป็นหมู่บ้านหนึ่งที่ตั้งอยู่ระหว่างวัดเกาะศาลพระ กับ วัดปราโมทย์ แต่เดิมชื่อว่า “เสลา” เป็นชื่อผู้นำที่มาตั้งหมู่บ้านนี้เป็นครั้งแรก ซึ่งอพยพมาจากเขมร คนเก่าแก่ยังพูดภาษาเขมรอยู่บ้าง ต่อมาเรียกเพี้ยนไปเป็น “เสลา”

หมู่ที่ ๑๐ บ้านคลองขุด

เดิมเป็นทุ่งนากว้างใหญ่ ราษฎรมีอาชีพทำนา ต่อมาเปลี่ยนอาชีพจากทำนาเป็นทำสวน โดยยกร่องขุดคลองให้น้ำไหลผ่านเพื่อนำไปใช้ในการเกษตร จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านคลองขุด”

ประชากร

ตำบลเกาะศาลพระ มีประชากรทั้งสิ้น ๓,๖๘๙ คน เพศชาย ๑,๗๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๔๗ เพศหญิง ๑,๙๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๕๓ จำนวนครัวเรือน ๑,๒๔๔ ครัวเรือน ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยต่อพื้นที่ประมาณ ๒๓๐.๕๖ คน/ตารางกิโลเมตร

ตารางที่ ๒ แสดงจำนวนประชากรแต่ละหมู่บ้าน

ลำดับ	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
				เพศชาย	เพศหญิง	รวม
๑.	บ้านหนองเกสร	๑	๗/๓	๑๓๖	๑๑๘	๒๕๔
๒.	บ้านเวียงทูน	๒	๒๔๘	๒๙๕	๒๙๗	๕๙๒
๓.	บ้านดอน	๓	๑๐๑	๑๕๕	๑๖๖	๓๒๑
๔.	บ้านบางนางทวย	๔	๑๒๓	๑๖๖	๒๒๐	๓๘๖
๕.	บ้านคลองพะเนาวิ	๕	๑๓๙	๒๐๓	๒๐๗	๔๑๐
๖.	บ้านท่าข้าม	๖	๑๒๖	๑๙๐	๑๘๕	๓๗๕
๗.	บ้านท่าลาด	๗	๑๒๖	๒๐๒	๒๒๓	๔๒๕
๘.	บ้านเกาะมอญ	๘	๑๓๕	๒๐๐	๒๒๑	๔๒๑
๙.	บ้านเสลา	๙	๗/๙	๗๖	๘๘	๑๖๔
๑๐.	บ้านคลองซุด	๑๐	๙๕	๑๖๕	๑๓๒	๓๓๗
รวมทั้งสิ้น			๑,๒๔๕	๑,๗๘๘	๑,๙๐๑	๓,๖๘๙

ที่มา : ทะเบียนอำเภอวัดเพลง อมูล ณ เดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	พื้นที่ (ไร่)	จำนวนประชากร(คน)			จำนวนครัวเรือนทั้งหมด	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร
			ชาย	หญิง	รวม		
๑	บ้านหนองเกสร	๑,๑๒๑	๑๓๒	๑๑๘	๒๕๐	๘๕	๕๘
๒	บ้านเวียงทูน	๙๕๐	๒๗๙	๒๒๘	๕๐๗	๑๘๕	๗๒
๓	บ้านดอน	๑,๐๖๕	๑๕๕	๑๖๑	๓๑๕	๑๐๕	๗๕
๔	บ้านบางนางทวย	๓๐๖	๑๖๕	๒๑๗	๓๘๒	๑๒๓	๖๓
๕	บ้านคลองพะเนาวิ	๘๐๕	๒๐๓	๒๐๘	๔๑๑	๑๓๗	๕๗
๖	บ้านท่าข้าม	๗๕๕	๑๙๒	๑๘๑	๓๗๓	๑๒๕	๗๘
๗	บ้านท่าลาด	๘๕๖	๑๙๕	๒๒๐	๔๑๕	๑๓๘	๕๑
๘	บ้านเกาะมอญ	๖๒๕	๑๙๕	๒๒๖	๔๒๑	๑๕๐	๕๕
๙	บ้านเสลา	๕๐๖	๘๐	๙๙	๑๗๙	๘๘	๑๘
๑๐	บ้านคลองซุด	๑,๒๖๘	๑๗๕	๑๘๗	๓๖๒	๑๒๙	๖๘
รวม		๘,๑๒๖	๑,๗๖๘	๑,๙๐๕	๓,๖๗๓	๑,๒๕๗	๕๖๕

ที่มา : สำนักงานทะเบียนและบัตร อำเภอวัดเพลง ข้อมูล มกราคม ๒๕๕๘

ลักษณะภูมิประเทศ

ตำบลเกาะศาลพระ มีสภาพเป็นที่ราบลุ่ม อาชีพทำการเกษตร ทำนา ทำสวน ทำไร่ สภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์ ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นร่องสวน มีลำประโดงไหลผ่าน

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

หมู่ที่ ๑	สระหนองเกสร และ คลองชลประทาน
หมู่ที่ ๒	คลองแควอ้อม, คลองวัดใหม่ และ คลองชลประทาน
หมู่ที่ ๓	สระบ้านดอน และ คลองชลประทาน
หมู่ที่ ๔	คลองแควอ้อม
หมู่ที่ ๕	คลองแควอ้อม, คลองพะเนาวิ
หมู่ที่ ๖	คลองแควอ้อม, คลองตาข่า
หมู่ที่ ๗	คลองแควอ้อม, คลองตาข่า, คลองตาพิม, คลองแสงจันทร์
หมู่ที่ ๘	คลองแควอ้อม, คลองตาพิม, คลองแสงจันทร์
หมู่ที่ ๙	คลองแควอ้อม, คลองตาพิม, คลองแสงจันทร์
หมู่ที่ ๑๐	คลองแสงจันทร์

เส้นทางคมนาคม

การคมนาคม มีเส้นทางคมนาคมติดต่อระหว่างตำบลและอำเภอและจังหวัด โดยมีถนนสายหลัก คือ ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๓๕ สายราชบุรี-วัดเพลง ทางหลวงชนบท สายคลองขนอน-ปากท่อ ถนนสายบางนางหวาย-หนองเกสร นอกจากนี้ยังมีถนนที่เชื่อมต่อระหว่างตำบล หมู่บ้าน มีสภาพเป็นถนนลาดยาง และถนนลูกรัง

ข้อมูลกลุ่มชุดดิน

ลักษณะดินในเขตตำบลเกาะศาลพระ จากการสำรวจของกรมพัฒนาที่ดินแบ่งเป็นตามลักษณะชุดดิน ๕ ชุด ดังนี้

กลุ่มชุดดินที่ ๒

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินบนมีสีเทาหรือเทาแก่ ดินล่างมีสีเทาจุดประสีน้ำตาล และสีเหลืองหรือสีแดง พบตามที่ราบลุ่มภาคกลางเป็นส่วนใหญ่ มีน้ำแช่ขังลึก ๒๐-๕๐ ซม. นาน ๓-๕ เดือน ถ้าเป็นดินที่ได้รับอิทธิพลจากน้ำทะเลจะพบสารจาโรไซด์สีเหลืองฝางในระดับความลึกเป็นดิน ลึก มีการระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง PH ๔.๕-๕.๕ ได้แก่ ชุดดินอยุธยา บางเขน บางน้ำเปรี้ยว ท่าขวาง ชุมแสง บางปะอิน และมหาโพธิ์

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ปฏิกริยาดินค่อนข้างเป็นกรดจัด ฤดูฝนน้ำขังนาน ๓-๕ เดือนความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : เนื่องจากสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงราบลุ่ม เนื้อดินเป็นดินเหนียวการระบายน้ำเลว

ในช่วงฤดูฝนจะมีน้ำขังอยู่ที่ผิวดิน ระหว่าง ๔ - ๖ เดือน จึงมีศักยภาพเหมาะสมที่จะใช้ทำนาในช่วงฤดูฝน แต่สามารถปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือพืชอื่นที่มีอายุสั้นได้ในช่วงฤดูแล้ง สำหรับในบริเวณพื้นที่ที่มีน้ำชลประทานเข้าถึง หรือแหล่งน้ำธรรมชาติ ถ้าใช้ปลูกไม้ยืนต้นไม้ผล หรือปลูกพืชไร่และพืชผัก ตลอดทั้งปีจะต้องทำคันดินล้อมรอบพื้นที่เพาะปลูกและยกร่องปลูกเพื่อช่วยการระบายน้ำของดิน

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๒

ปลูกข้าวหรือทำนา เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้กับดิน โดยการปลูกพืชบำรุงดินปฏิบัติเหมือนกลุ่มชุดดินที่ ๑ แก้ไขเนื้อดินเหนียว และมีโครงสร้างค่อนข้างแน่นทึบ ด้วยปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑.๕ - ๒.๐ ตัน/ไร่ หรือใช้วัสดุปรับปรุงดินอย่างอื่น เช่น ขี้เลื่อย แกลบ กากน้ำตาล เป็นต้น ไถคอกเคาะ และกลบลงในดิน ใส่ปุ๋ยมาร์ล หินปูนบด หรือหินปูนฝุ่น เลือกลงอย่างใดอย่างหนึ่ง อัตรา ๐.๕ - ๑.๐ ตัน/ไร่ ไถคอกเคาะให้เข้ากับดิน ปลอยน้ำแช่ ประมาณ ๑๐ วัน แล้วระบายน้ำออกแล้วค่อยขังน้ำใหม่ เพื่อทำเทือกและรอบปักดำ หรือใช้น้ำล้างความเป็นกรดของดิน ประมาณ ๔ - ๕ ครั้ง ปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๑ ที่ใช้สูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๕-๔๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ ครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยยูเรีย ๕-๑๐ กก./ไร่ ใส่เมื่อข้าวตั้งท้องพันธุ์ข้าวที่แนะนำ เช่น ขาวตาหยก ไช่มุก สีรวง ลูกเหลือง ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ กข ๗ กข ๑๓ สุพรรณบุรี ๙๐

ปลูกพืชไร่ กรณีปลูกในช่วงฤดูแล้งหรือหลังเก็บเกี่ยวข้าวให้ยกร่องปลูกสูง ๑๐-๒๐ ซม. ทำร่องภายในแปลงห่างกันประมาณ ๘-๑๒ เมตร และร่อง ๔๐-๕๐ ซม. ลึก ๒๐-๓๐ ซม. เพื่อช่วยระบายน้ำใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ หรือปลูกพืชตระกูลถั่วไถกลบไปในดิน ในกรณีดินเป็นกรดให้ใส่ปูนในรูปต่าง ๆ เป็นปูนขาว ปูนมาร์ล อื่น ๆ ที่หาได้ง่าย ใช้อัตรา ๑ - ๒ ตัน/ไร่ หวานให้ทั่วแปลงไถคอกเคาะกับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วันก่อนปลูกพืช กรณีเปลี่ยนพื้นที่นาเป็นพื้นที่ทำไร่แบบถาวร ให้สร้างคันดินรอบพื้นที่ปลูก ภายในพื้นที่ยกร่องปลูกแบบถาวร สันร่องปลูกกว้าง ๖ - ๘ เมตร คูกว้าง ๑.๕ เมตร ลึก ๑ เมตร บนร่องยกแปลงย่อยสูง ๑๐-๒๐ ซม. กว้าง ๑.๕-๒.๐ เมตร

การใช้ปุ๋ยเคมี เช่น ข้าวโพดหวาน ใช้ปุ๋ยสูตร ๒๐-๒๐-๒๐ หรือสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๕๐-๑๐๐ กก./ไร่ แบ่งใส่ ๒ ครั้ง ๆ ละเท่า ๆ กัน คือ รอกันหลุมก่อนปลูก และเมื่ออายุ ๒๕ วัน และใส่ปุ๋ยยูเรีย อัตรา ๑๐ กก./ไร่ โรยข้างแถวข้าวโพด พุนดินกลบโคน เมื่ออายุ ๒๕ - ๓๐ วัน

ถั่วเขียว ถั่วลิสง ใช้สูตร ๑๒-๒๔-๑๒ อัตรา ๓๐ กก./ไร่ แบ่งใส่ ๒ ครั้ง ๆ ละเท่า ๆ กัน ครั้งแรกใส่รองพื้น และเมื่อต้นถั่วอายุ ๒๐-๒๕ วัน โรยปุ๋ยข้างแถวแล้วพรวนดินกลบ ควรปลูก

ไรโซเบียมก่อนปลูก

ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น เตรียมพื้นที่ปลูกเพื่อแก้ปัญหาการระบายน้ำของดินและน้ำท่วมขังให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการเตรียมพืชที่ปลูกพืชไร่ที่ได้กล่าวแล้ว การแก้ความเป็นกรดของดิน ใส่ปูนลดความเป็นกรดเช่นเดียวกับพืชไร่ หรือใส่ในหลุมปลูกอัตรา ๑๕ กิโลกรัม/หลุม

การใช้ปุ๋ยเคมี เช่น มะม่วง ส้มเขียวหวาน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กก./ต้น เมื่อต้นอายุ ๑-๒ ปี และใช้สูตร ๑.๕-๓ กก./ต้น เมื่อต้นอายุ ๓-๖ ปี แบ่งใส่ ๒ ครั้ง/ปี

มะพร้าว ใช้สูตรและอัตราดังต่อไปนี้ อายุ ๑ ปี ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือสูตรอื่นสูตรที่มีธาตุอาหารเท่าหรือใกล้เคียงกัน อัตรา ๑ กก./ต้น แบ่งใส่ ๒ ครั้ง/ปี อายุ ๒ ปี ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒ กก./ต้น แบ่งใส่ ๒ ครั้ง/ปี อายุ ๓-๔ ปี ใช้สูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๒ กก./ต้น แบ่งใส่ ๒ ครั้ง/ปี อายุ ๕ ปี ใช้สูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๒.๕ กก./ต้น แบ่งใส่ ๒ ครั้ง/ปี อายุ ๖ ปีขึ้นไป ใช้สูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๓ กก./ต้นแบ่งใส่ ๒ ครั้ง/ปี

ส้มโอ ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ใส่ ๒ ครั้ง/ปี ดังนี้ อายุ ๑ ปี ใช้อัตรา ๑ กก./ต้น อายุ ๒ ปี ใช้อัตรา ๒ กก./ต้น อายุ ๓ ปี ใช้อัตรา ๓ กก./ต้น อายุ ๔ ปี ใช้อัตรา ๔ กก./ต้น

กลุ่มชุดดินที่ ๓

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนเป็นสีเทาเข้ม สีน้ำตาลปนเทาเข้ม ดินล่างเป็นสีเทาหรือน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีน้ำตาลแก สีน้ำตาลปนเหลือง สีแดงปนเหลือง พบตามที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบ เป็นดินลึก มีการระบายน้ำเลว ฤดูฝนชั่งน้ำลึก ๒๐-๕๐ ซม. นาน ๔-๕ เดือน ฤดูแล้งดินแห้งแตกกระแหงเป็นร่องกว้างลึก ถ้าพบบริเวณชายฝั่งทะเล มักมีเปลือกหอยอยู่ในดินชั้นล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง มีปฏิกริยา ดินเป็นกรดปานกลาง ถ้าเป็นกรดเล็กน้อย มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕-๕-๖.๕ ส่วนดินชั้นล่างหากมีเปลือกหอยปะปน จะมีปฏิกริยาเป็นด่างอ่อนหรือมีค่าความเป็นด่างประมาณ ๗.๕-๘.๐ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา หรือยกร่องปลูกพืชผักและไม้ผล ซึ่งไม่ค่อยจะมีปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ถ้าเป็นที่ลุ่มมาก ๆ จะมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมในฤดูฝน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : ในสภาพปัจจุบันสภาพพื้นที่มีศักยภาพเหมาะสมในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเกือบราบเรียบ เนื้อดินเป็นดินเหนียว การระบายน้ำเลว ในช่วงฤดูฝนจะมีน้ำขังที่ผิวดินนาน ๔-๕ เดือน แต่สามารถปลูกพืชไร่และพืชผักบางชนิดได้ในช่วงฤดูแล้ง หลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้วไม่เหมาะที่จะปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้นเพราะมีน้ำท่วมขังลึกในฤดูฝน อย่างไรก็ตาม สามารถเปลี่ยนสภาพการใช้ประโยชน์จากนาข้าวเป็นปลูกพืชไร่ ไม้ผลและพืชผักได้ ถ้าได้มีการพัฒนาที่ดินโดยการทำคันดินรอบพื้นที่เพาะปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมและยกร่องปลูกเพื่อช่วยการระบายน้ำของดิน

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๓

ปลูกข้าวหรือทำนา เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้กับดินปฏิบัติเหมือนกลุ่มชุดดินที่ ๑ และแก้ไขเนื้อดินเหนียว โดยหว่านปุ๋ยอินทรีย์ ก่อนปลูกข้าวทั่วแปลงอัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ การใช้ปุ๋ยเคมีกับพันธุ์ข้าวไวแสงและพันธุ์ข้าวไม่ไวแสง ใช้ปุ๋ยสูตร และอัตราเดียวกับที่ปฏิบัติในกลุ่มชุดดินที่ ๑

ปลูกพืชไร่ กรณีทำการปลูกในช่วงฤดูแล้งหรือกรณีเปลี่ยนพื้นที่นาเป็นพื้นที่ทำไร่อารวให้ยกร่องปลูก และทำร่องรอบกระทรงนา เพื่อระบายน้ำออก ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ การยกร่องและการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการปลูกพืชไร่ ในกลุ่มชุดดินที่ ๒

การใช้ปุ๋ยเคมี เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ใช้สูตร ๒๐-๒๐-๐ กรณีดินมีฟอสฟอรัสต่ำ อัตรา ๒๕ กก./ไร่ ใส่รองกันหลุมทั้งหมดหรือใส่ข้างแถวแล้วพรวนดินกลบโคน เมื่ออายุ ๒๕-๓๐ วัน ถ้าดินมีฟอสฟอรัสสูง ใช้สูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๔๐-๖๐ กก./ไร่

พืชตระกูลถั่ว ใช้สูตร ๐-๔๖-๐ อัตรา ๑๕-๒๐ กก./ไร่ ตอนปลูกหรือหลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน

ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เตรียมพื้นที่ปลูกเพื่อแก้ปัญหาการระบายน้ำของดินและน้ำท่วมขัง ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการเตรียมพื้นที่ปลูก พืชไร่ที่ได้กล่าวมาแล้ว

การใช้ปุ๋ยเคมี เช่น มะม่วง ส้มเขียวหวาน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ต้นอายุ ๑-๒ ปี ใส่ ๑ กก./ต้น/ปี ต้นอายุ ๓ ปี ใส่ ๑.๕ กก./ต้น/ปี ต้นอายุ ๕ ปี ใส่ ๒.๕ กก./ต้น/ปี โดยแบ่งใส่ ๒ ครั้ง

มะพร้าว อายุ ๑-๒ ปี ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑-๒ กก./ต้น/ปี อายุ ๓-๖ ปี ใช้สูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๒-๓ กก./ต้น/ปี โดยแบ่งใส่ ๒ ครั้ง/ปี

ส้มโอ ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ใส่ ๒ ครั้ง/ปี ดังนี้ อายุ ๑ ปี ใช้อัตรา ๑ กก./ต้น/ปี อายุ ๒ ปี ใช้อัตรา ๒ กก./ต้น อายุ ๓ ปี ใช้อัตรา ๓ กก./ต้น อายุ ๔ ปี ใช้อัตรา ๔ กก./ต้น อายุ ๕ ปี ใช้อัตรา ๕ กก./ต้น

กลุ่มชุดดินที่ ๖

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินบนมีสีเทาแก่ ดินล่างมีสีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลหรือสีแดงตลอดชั้นดินบางแห่งมีคิลาแลงอ่อน หรือก้อนสารเคมีพวกเหล็กและแมงกานีสปะปนอยู่ด้วย กลุ่มดินนี้เกิดจากพวกตะกอนลำน้ำเป็นดินสีมาก มีการระบายน้ำเลวพบตามที่ราบตั้งแต่ที่ราบน้ำท่วมถึง ลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ น้ำแช่ขัง ๓๐-๕๐ ซม. นาน ๓-๕ เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ หรือค่อนข้างต่ำ PH ๔.๕-๕.๕ ได้แก่ ชุดดิน ปากท่อ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา หรือปลูกพืชล้มลุกในช่วงฤดูแล้ง

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เนื่องจากสภาพพื้นที่พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบถึงราบ ลุ่ม เนื้อดินเป็นดินเหนียวการระบายน้ำเลว ในช่วงฤดูฝนจะมีน้ำขังอยู่ที่ผิวดิน ระหว่าง ๓-๕ เดือน จึงมีศักยภาพเหมาะสมที่จะใช้ทำนาในช่วงฤดูฝน และในช่วงฤดูแล้งสามารถปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือพืชอื่น ที่มีอายุสั้นได้ สำหรับในบริเวณพื้นที่ที่มีน้ำชลประทานเข้าถึงหรือมีแหล่งน้ำธรรมชาติ สามารถใช้ปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผล หรือปลูกพืชไร่ และพืชผัก ตลอดทั้งปีจะต้องทำคันดินล้อมรอบพื้นที่เพาะปลูกและยกร่องปลูก เพื่อช่วยการระบายน้ำของดิน

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๖

ปลูกข้าวหรือทำนา เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้กับดิน ปฏิบัติเช่นเดียวกับกลุ่มชุดดินที่ ๑ การใช้ปุ๋ยเคมี สำหรับพันธุ์ข้าวที่แนะนำ ให้ใช้ปุ๋ยสูตรและอัตราปฏิบัติเช่นเดียวกับกลุ่มชุดดินที่ ๒

ปลูกพืชไร่ การเตรียมพื้นที่เพาะปลูกกรณีปลูกในช่วงฤดูแล้งหรือหลังเก็บเกี่ยวข้าว และกรณีเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินจากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่แบบถาวรให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับกลุ่มชุดดินที่ ๒

การใช้ปุ๋ยเคมี เช่น ข้าวโพดหวาน ถั่วเขียว ถั่วเหลือง และอ้อย ใช้สูตรปุ๋ยและอัตราเช่นเดียวกับกลุ่มชุดดินที่ ๒

ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น การเตรียมพื้นที่ปลูกให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการเตรียมพื้นที่ปลูกพืชไร่แบบถาวร

การใช้ปุ๋ยเคมี เช่น มะม่วง ส้มเขียวหวาน มะพร้าว ให้ใช้ปุ๋ยสูตรและอัตราเดียวกับกลุ่มชุดดินที่ ๒

ส้มโอ ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ใส่ ๒ ครั้ง/ปี ดังนี้ อายุ ๑ ปี ใช้อัตรา ๑ กก./ต้น อายุ ๒ ปี ใช้อัตรา ๒ กก./ต้น อายุ ๓ ปี ใช้อัตรา ๓ กก./ต้น อายุ ๔ ปี ใช้อัตรา ๔ กก./ต้น อายุ ๕ ปี ใช้อัตรา ๕ กก./ต้น

เงาะ อายุ ๑ - ๓ ปี ยังไม่ให้ผล ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๐.๕-๑.๐ กก./ต้น ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้งในต้นต้นและตอนปลายฤดูฝน สำหรับปีต่อไปใส่ปุ๋ยเพิ่มขึ้น ๐.๕ กก./ต้น/ปี ให้ใส่ปุ๋ยหลังจากตัดแต่งกิ่งและกำจัดวัชพืชแล้ว โดยใส่ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ เงาะที่ให้ผลแล้วแบ่งใส่ ๓ ช่วง ครั้งแรก ใส่สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒.๐-๓.๐ กก./ต้น หลังจากเก็บผลผลิตและได้ตัดแต่งกิ่งพร้อมกำจัดวัชพืชแล้ว ครั้งที่สองใช้ปุ๋ยสูตร ๘-๒๔-๒๔ อัตรา ๒.๐-๓.๐ กก./ต้น ก่อนการออกดอก ครั้งที่ ๓ ใส่ปุ๋ย ๙-๒๔-๒๔ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑.๐ - ๒.๐ กก./ต้น ใส่เมื่อติดผลแล้วและในระยะก่อนเก็บเกี่ยวประมาณ ๑ เดือน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๒-๑๒-๑๗-๒ อัตรา ๑-๒ กก./ต้น

กลุ่มชุดดินที่ ๘

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนมีลักษณะการทับถมเป็นชั้น ๆ ของดินและอินทรีย์วัตถุที่ได้จากการชะลอร่องน้ำ ดินล่างมีสีเทา บางแห่งมีเปลือกหอยปะปนอยู่ด้วย พบบริเวณที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเล ปัจจุบันเกษตรกรได้ทำการขุดยกร่องเพื่อพืชผลต่าง ๆ ทำให้สภาพพื้นผิวดินเดิมเปลี่ยนแปลงไปตามปกติดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง PH ๖.๐ - ๗.๐ ได้แก่ชุดดิน ธนบุรี สมุทรสงคราม ดำเนินสะดวก

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : การจัดชั้นความเหมาะสมของกลุ่มชุดดินที่ ๘ นั้นได้จัดในการเกษตรคือ ใช้ปลูกไม้ผล พืชผักและปลูกพืชไร่บางชนิด พร้อมกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยเฉพาะปลาควบคู่กับการปลูกพืชดังกล่าว เนื่องจากได้มีการขุดยกร่องปลูกพืชและมีร่องน้ำระหว่างร่องปลูกอยู่แล้ว เพียงแต่ปรับปรุงให้เหมาะสมแก่การเลี้ยงปลาก็จะทำให้เกิดรายได้เสริม

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๔

ปลูกพืชไร่ เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้ ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงสภาพพื้นที่เดิม โดยมีการทำคันดินรอบพื้นที่ปลูก เพื่อป้องกันน้ำท่วมและน้ำทะเลเข้าถึง และมีการยกร่องปลูกไม้พืชมลพิษผักและพืชไร่อย่างถาวร ปัญหาการระบายน้ำของดินเลว จัดให้มีการสูบน้ำออกจากร่องสวนเพื่อให้การระบายน้ำของดินดีขึ้น มีปัญหาความเค็มของดิน ปรับปรุงดินให้ร่วนซุยโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ได้แก่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ ใส่คลุกเคล้ากับเนื้อดินเมื่อมีการเตรียมดินปลูกพืชจะช่วยล้างเกลือออกจากดินได้ง่าย รักษาระดับน้ำในร่องสวนให้อยู่ในระดับต่ำกว่าร่องปลูกประมาณ ๕๐ ซม. เพื่อช่วยเร่งการล้างเกลือออกจากดิน

การใช้ปุ๋ยเคมี เช่น ข้าวโพด-ข้าวฟ่าง ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๒๕ กก./ไร่ กรณีดินมีฟอสฟอรัสต่ำ โดยใส่รองกันหลุมทั้งหมดหรือใส่สองข้างแถว แล้วพรวนดินกลบโคนเมื่ออายุได้ ๒๕-๓๐ วัน หรือใส่ปุ๋ยสูตร ๒๐-๐-๐ อัตรา ๔๐-๖๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๒๐-๓๐ กก./ไร่ ใส่ในกรณีที่ดินมีฟอสฟอรัสสูงหรือใส่ปุ๋ย ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ ใส่รองกันหลุม ใส่ร่วมกับ ๒๐-๐-๐ อัตรา ๒๐-๓๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐-๑๕ กก./ไร่ โดยใส่โรยสองข้างแถว แล้วพรวนดินกลบเมื่อปลูกได้ ๒๐-๒๕ วัน

พืชตระกูลถั่วต่าง ๆ (ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง) ใส่ปุ๋ยสูตร ๐-๔๖-๐ หรือ ๐-๔๐-๐ อัตรา ๑๕-๒๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๐-๒๐-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ โดยใส่ตอนปลูกหรือหลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน ใส่รองกันร่องปลูกหรือโรยสองข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบ

ปลูกพืชผัก ปัญหาการระบายน้ำเลวและความเค็มของดิน การจัดการให้ดำเนินการเช่นเดียวกับการปลูกพืชไร่ที่ได้กล่าวมาแล้ว

การใช้ปุ๋ยเคมี เช่น ผักรับประทานใบและต้น (กะหล่ำปลี คะน้า และผักกาดต่าง ๆ) ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๔๐-๕๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๑๖-๑๖-๑๖ อัตรา ๓๕-๔๐ กก./ไร่ แบ่งใส่สองครั้ง ๆ ละเท่า ๆ กันใส่ครั้งแรกเมื่อย้ายกล้าปลูก ๕-๗ วัน ครั้งที่สองใส่หลังครั้งแรก ๒๐-๒๕ วัน หรือใส่ปุ๋ยสูตร ๘-๒๔-๒๔ อัตรา ๒๕-๓๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๘-๑๐ กก./ไร่ ใส่สองครั้ง ครั้งแรกใส่ปุ๋ย ๘-๒๔-๒๔ ทั้งหมดหลังย้ายปลูก ๕-๗ วัน ครั้งที่สองใส่ ๒๑-๐-๐ หรือ ๔๖-๐-๐ ใส่หลังครั้งแรก ๒๐-๒๕ วัน ผักรับประทานผล (พริก มะเขือ แตง) ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๖๐-๖๕ กก./ไร่ แบ่งใส่สองครั้ง ครั้งแรกใส่หลังย้ายปลูก ๕-๗ วัน ครั้งที่สองใส่เมื่อเริ่มออกดอกหรือหลังครั้งแรกประมาณ ๑ เดือน หรือใส่ปุ๋ยสูตร ๘-๒๔-๒๔ อัตรา ๔๐-๕๐ กก./ไร่ ใส่รวม สูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๒๕-๓๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐-๑๕ กก./ไร่ สำหรับสูตร ๘-๒๔-๒๔ ใส่ครั้งแรกทั้งหมด เมื่อย้ายกล้าปลูก ๕-๗ วัน ครั้งที่สองใส่สูตร ๒๑-๐-๐ หรือ ๔๖-๐-๐ เมื่อเริ่มออกดอกหรือหลังครั้งแรกประมาณ ๑ เดือน

กลุ่มชุดดินที่ ๓๘

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายละเอียด มีลักษณะการทับถมเป็นชั้นของตะกอนลำน้ำในแต่ละช่วงเวลา ดินมีสีน้ำตาล อาจพบจุดประสีน้ำตาลเข้มในดินชั้นล่างเกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณสันดินริมน้ำที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชันประมาณ ๐ - ๒ % เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีปานกลาง ระดับน้ำใต้ดินลึก ประมาณ ๑ เมตร ในฤดูฝนมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง PH ๕.๐ - ๗.๐ ได้แก่ ชุดดินเชียงใหม่ ท่าม่วง ป่าสัก และดอนเจดีย์ ชุมพลบุรี ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้เป็นที่อยู่อาศัย ปลูกพืชผักและสวนผลไม้ บางแห่งปลูกยาสูบโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคเหนือ

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เนื้อดินบนค่อนข้างเป็นทราย ในบางปีจะมีน้ำท่วมฉับพลันจากแม่น้ำ และอาจเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำขณะฝนทิ้งช่วง

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๓๘ มีความเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ผลหลายชนิด แต่ไม่ค่อยเหมาะสมถึงไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่ไม่อำนวย

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๓๘

การปลูกพืชไร่ ปัญหาน้ำท่วมป่า ทำพ่นหรือเขื่อนกั้นน้ำ พร้อมทั้งจัดระบบการระบายน้ำออกจากพื้นที่เพาะปลูกหรือ - ปรับระยะเวลาการปลูกพืชเพื่อหลีกเลี่ยงช่วงน้ำท่วมป่า ปัญหาดินค่อนข้างเป็นทรายและมีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยเทศบาล อัตรา ๑ - ๒ ตัน/ไร่ หรือปลูกพืชปุ๋ยสดแล้วไถกลบลงดิน เมื่อปุ๋ยพืชสดอายุ ๔๐ - ๕๐ วัน หรือออกดอกประมาณ ๕๐%

มะม่วง ใส่ปุ๋ยเคมีอัตราครึ่งหนึ่งของจำนวนอายุ เช่น มะม่วงอายุ ๑๐ ปี ใส่ปุ๋ยจำนวน ๕ กก./ต้น/ปี แบ่งใส่ ๓ ครั้ง คือ ๑ ใน ๓ ส่วนใช้ปุ๋ยสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ ใส่ในช่วงเดือน มีนาคม - เมษายน ครั้งที่สองใส่อีก ๑ ใน ๓ ส่วน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ใส่ในช่วงเดือน พฤษภาคม - กรกฎาคม และ ปุ๋ยที่เหลือ ๑ ใน ๓ ส่วนใส่ปุ๋ยสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ หรือ ๘-๒๔-๒๔ ใส่ในช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม

มะละกอ ควรใส่ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๒-๑๒ หรือ ๒๐-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กก./ต้น ระยะต้นอ่อนถึงก่อนออกดอก หลังจาก ๑ ปีขึ้นไป ใส่ประมาณ ๑-๑.๕ กก./ต้น

ฝรั่ง ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๓-๑๓-๒๑ อัตราประมาณ ๑ กก./ต้นปี ควรคู่ไปกับการใช้ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๑๐๐ กก./ต้น

ส้ม ปีแรกใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๑๐-๒๐ กก./ต้น และใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑๕๐-๒๐๐ กรัม/ต้น ใส่ ๔-๖ ครั้ง/ปี

- ปีที่ ๒ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒ กก./ต้น แบ่งใส่ ๔ ครั้ง ๆ ละ ๕๐๐ กรัม/ต้น

- สำหรับส้มที่ติดผลแล้วใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒ กก./ต้น/ปี แบ่งใส่ ๔ ครั้งเท่า ๆ กันตามระยะเวลาดังนี้ ครั้งที่ ๑ ใส่หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตและตัดแต่งกิ่งแล้ว ครั้งที่ ๒ ใส่ก่อนออกดอก ๑๕ วัน ครั้งที่ ๓ ใส่หลังออกดอก ๒-๓ เดือน ครั้งที่ ๔ ใส่ก่อนเก็บผล ๒-๓ เดือน

ข้อมูลสาธารณูปโภค

- ไฟฟ้า ราษฎรมีไฟฟ้าใช้ทุกหมู่บ้าน ทุกหลังคาเรือน
- ประปา มีประปาหมู่บ้าน จำนวน ๘ แห่ง ทุกหมู่บ้านมีประปาใช้ทุกครัวเรือน
- ตู้โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน ๙ แห่ง

ข้อมูลสิ่งก่อสร้างต่างๆ

วัดเกาะศาลพระ	๑ แห่ง	ตั้งอยู่หมู่ที่ ๘
วัดเวียงทูน	๑ แห่ง	ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒
วัดหนองเกสร	๑ แห่ง	ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑
ศาลเจ้า	๑ แห่ง	ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖
มีสถานีอนามัยประจำตำบล	๒ แห่ง	ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒, ๔
สถานพยาบาลเอกชน	๑ แห่ง	ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖
หอกระจายข่าว	๑๐ แห่ง	ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑-๑๐
ที่พักระบายตรวจ	๒ แห่ง	ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒, ๔
มีตำรวจชุมชนตำบล	๑๐ แห่ง	ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑-๑๐

ข้อมูลทางชีวภาพ

ระบบการผลิตพืช

- การทำนา พันธุ์ข้าวที่ใช้ปลูก พันธุ์ปทุมธานี ๘๐, สุพรรณบุรี ๑ โดยวิธีการหว่านน้ำตาม เพาะปลูกรวม ๓,๓๙๘ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๙๔๕ กก./ไร่ จำนวนผู้ผลิต ๑๖๖ ราย
- การทำสวนไม้ผล และไม้ยืนต้น มีพื้นที่ ๒,๓๑๓ ไร่ ส่วนใหญ่ปลูกมะพร้าว อ่อนน้ำหอมหวาน, มะพร้าวแก่ มีเกษตรกรบางราย ปลูกเป็นลักษณะสวนผสมผสาน คือ ปลูกไม้ผล - ไม้ยืนต้น และพืชล้มลุกหลายๆ อย่าง ในพื้นที่เดียวกัน เช่น มะม่วง, กัลย, มะพร้าว, พริก, แตงกวา เป็นต้น
- พืชผัก มีพื้นที่ปลูกผัก ๒๒๓ ไร่

พืชและพันธุ์พืชที่ปลูก

ข้าว

- พันธุ์ข้าวที่ใช้ปลูก พันธุ์ปทุมธานี ๘๐, สุพรรณบุรี ๑

มะม่วง

- พันธุ์ที่ใช้ปลูก น้ำดอกไม้, มะม่วงกินดิบ, เขียวเสวย
มะพร้าว

- พันธุ์ที่ปลูก มะพร้าวอ่อนน้ำหอมหวาน, มะพร้าวแก่

พันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ

- เลี้ยงวัว
- เลี้ยงแพะ
- เลี้ยงไก่พื้นเมือง

ลักษณะการครอบครองที่ดิน

- มีที่ดินเป็นของตนเอง เฉลี่ย ๒ ไร่ / ครัวเรือน
- มีที่ดินที่เช่าซื้อ เฉลี่ย ๒ ไร่ / ครัวเรือน

ปฏิทินกิจกรรมในการดูแลปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

ชนิดพืช / สัตว์	เดือน												
	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	
ข้าวนาปี													←————→
ข้าวนาปรัง													←————→
ไม้ผล	←												————→
ไม้ยืนต้น	←												————→
ปศุสัตว์	←												————→
พืชผัก	←												————→

เศรษฐกิจ

ขนาดการถือครองที่ดิน

พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดของตำบล ๘,๑๒๖ ไร่ โดยมีครัวเรือนเกษตรกร ๔๔๕ ครัวเรือน เกษตรกรส่วนใหญ่มีที่ดินของตนเองแต่ต้องเช่าเพิ่มบางส่วน มีส่วนน้อยที่ไม่มีพื้นที่เป็นของตนเอง จึงต้องเช่าทั้งหมด แสดงให้เห็นถึงแนวโน้ม ในการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ในการปรับปรุงบำรุงดิน และอื่นๆ ได้ง่ายขึ้น

สิทธิในที่ดินทำกิน

๑. มีที่ดินเป็นของตนเอง เนื้อที่ ๒ ไร่ / ครัวเรือน
๒. มีที่ดินที่เช่าซื้อ เนื้อที่ ๒ ไร่ / ครัวเรือน

แรงงาน

- แรงงานในครัวเรือน ซึ่งเป็นหนุ่มสาว ส่วนใหญ่จะออกไปรับจ้างตามโรงงานอุตสาหกรรม ที่อยู่ในตำบลใกล้เคียง ซึ่งปล่อยให้คนวัยกลางคน, สูงอายุทำการเกษตร ซึ่งต่อไปแรงงานในภาคการเกษตรจะลดลง ทำให้เครื่องจักรกลการเกษตรมีบทบาทมากขึ้น
- แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ยครัวเรือนละ ๒ คน

รายได้, รายจ่าย ต่อเดือน

- รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนภาคเกษตร ๓๐,๐๐๐ บาท / เดือน
- รายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือนภาคเกษตร ๒๕,๐๐๐ บาท / เดือน

สัตว์ใช้งานและเครื่องจักรกลการเกษตร

การใช้แรงงานสัตว์ไม่มีการใช้ เกษตรกรจะใช้เครื่องจักรกลการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีรถไถเดินตามเกือบทุกครัวเรือน มีบางรายเท่านั้นที่ยืมหรือเช่าจากเพื่อนบ้าน รถไถเดินตามเกษตรกรได้ดัดแปลงเป็นเครื่องสูบน้ำ ส่วนการเก็บเกี่ยวข้าว จะจ้างรถเกี่ยวนวดภายในตำบล

แหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตร

เกษตรกรผู้ทำการเกษตรส่วนใหญ่ จะเป็นสมาชิกสินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) สินเชื่อที่เกษตรกรนำมาใช้ทำการเกษตร ดังนี้

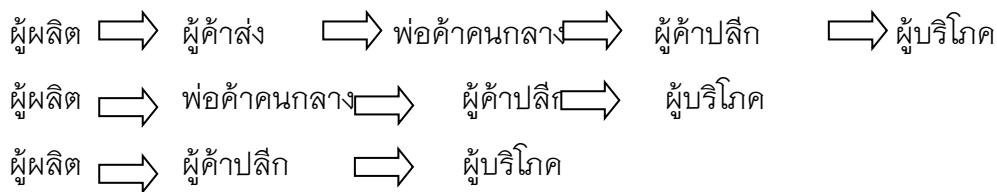
- ของตนเอง ประมาณ ๔๐%
- จาก ธกส. ๔๐%
- กองทุนหมู่บ้าน ๑๐%
- อื่นๆ ๑๐%

ข้อมูลการตลาด

ภาวะการณ์ตลาด : ผลผลิตการเกษตรของเกษตรกรส่วนใหญ่จะถูกกำหนดราคาพ่อค้าคนกลาง โดยจะมาซื้อถึงแหล่งผลิต เพื่อนำไปขายส่งและขายปลีก ถึงตลาดปลายทางสู่ผู้บริโภค เกษตรกรมักประสบปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำซึ่งเป็นกลไกทางการตลาด ประกอบกับปัจจัยการผลิตที่มีราคาสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ทำให้เกษตรกรประสบปัญหาขาดทุน ซึ่งควรจะต้องได้รับการแก้ไขจากทางราชการในการเข้ามาช่วยเหลือเกษตรกรประกันราคาผลผลิตทำให้ผลผลิตมีราคาสูงขึ้น และควบคุมราคาปัจจัยการผลิตไม่ให้แพงขึ้น และส่งเสริมให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กับความสุขของเกษตรกรและการเกษตรที่ยั่งยืน

เครือข่ายระบบตลาดของสินค้าเกษตรสามารถจำแนกได้เป็น ๔ ลักษณะดังนี้

ผู้ผลิต ⇔ พ่อค้าคนกลาง ⇔ ผู้ค้าส่ง ⇔ พ่อค้าคนกลาง ⇔ ผู้ค้าปลีก ⇔ ผู้บริโภค

ข้อมูลด้านสังคม

จำนวนประชากรและครัวเรือน

จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๑,๒๕๗ ครัวเรือน

ขนบธรรมเนียมประเพณีและศาสนา

การนับถือศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ประชาชนในตำบล ส่วนใหญ่นับถือศาสนา พุทธ มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทยได้อย่างดี เช่น การทำบุญตักบาตรในวันพระ และวันสำคัญทางศาสนา

- ประเพณีวันสงกรานต์ วันลอยกระทง
- ประเพณีวันตรุษ และสารทไทย
- วันเข้าพรรษา
- วันออกพรรษา

การศึกษา

ประชากรส่วนใหญ่ประมาณ ๗๐% จบการศึกษาภาคบังคับ ชั้น ป.๔, ป.๖, ป.๗ และในปัจจุบันมีหน่วยงาน การศึกษานอกโรงเรียนให้บริการสอนชาวบ้านให้จบชั้นมัธยม และในปัจจุบันเกษตรกรจะส่งให้บุตรหลานเล่าเรียนในระดับปริญญาตรี เพื่อประกอบอาชีพต่อไป ทั้งภาครัฐและเอกชน

ผู้นำ

๑. ผู้นำทางการ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกอบต. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี เป็นแกนกลางหรือตัวแทนในการติดต่อประสานงานระหว่างประชาชนกับหน่วยงานราชการ
๒. ผู้นำไม่เป็นทางการ ได้แก่ พระ ครู ผู้อาวุโส และผู้นำอาชีพที่ประสบความสำเร็จ
๓. ผู้นำทางการเกษตร
  - เกษตรกรผู้นำ อาสาสมัครเกษตร ผู้นำกลุ่มอาชีพ
  - หมอдинอาสา
  - ประมงอาสา
  - วิทยากรจุดสาธิต

องค์กรในชุมชน

- องค์กรบริหารส่วนตำบลเกาะศาลพระ เป็นองค์กรราชการองค์กรหลักที่ปฏิบัติงานอยู่ในตำบล มีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาตำบล งบประมาณรายจ่ายประจำปี
- กลุ่มผู้ปลูกถั่วเขียวตำบลเกาะศาลพระ ตั้งอยู่ที่ องค์กรบริหารส่วนตำบลเกาะศาลพระ อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี ดำเนินการโดย นายไพโรจน์ พจนาท ผู้แทนเกษตรกรอำเภอวัดเพลง สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

ส่วนที่ ๒ ปัญหาความต้องการ และแนวทางพัฒนา

ปัญหาความต้องการ และแนวทางพัฒนา

ประเด็นปัญหา	สาเหตุของปัญหา	แนวทางการแก้ไขปัญหา
ปัญหาด้านหนี้สิน	<ul style="list-style-type: none"> - รายได้ของเกษตรกรไม่คุ้มกับการลงทุน - นำเงินกู้ด้านการเกษตรไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการกู้ - ครอบครัวยุคใหม่เป็นครอบครัวใหญ่ (พ่อแม่ดูแลลูกตลอด) 	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและเน้นการจับพื้นที่กลุ่มข้อมูลต้นทุนการผลิต - แนะนำอาชีพเสริมนอกจากอาชีพหลักของเกษตรกร - ส่งเสริมการออมเงินหรือตั้งกลุ่มออมวันละ ๑ บาท - ใช้แรงงานในครอบครัวในการประกอบอาชีพเป็นหลัก
ปัญหาด้านที่ดินทำกิน	<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรแต่ละครัวเรือนมีที่ดินเป็นของตนเองน้อย(ต่ำ) - ค่าเช่าที่ดินทำการเกษตรราคาสูง 	<ul style="list-style-type: none"> - อบรมให้ความรู้ด้านการบริหารที่ดินต่อการเกษตรให้เกิดความคุ้มค่าและใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์มากที่สุดมีรายได้ตลอดปี - รัฐกำหนดค่าเช่าและประกาศอย่างชัดเจนมีจุดหมายลงโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามประกาศ
ปัญหาด้านแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร - ระบบชลประทานไม่ทั่วถึง - ระบบส่งน้ำชำรุดทรุดโทรม 	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐควรให้ความสำคัญเรื่องแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นา โดยขุดเจาะให้เกษตรกรฟรี - รัฐขยายระบบชลประทานให้ทั่วถึง - รัฐต้องมีการบำรุงรักษาระบบส่งน้ำให้มีการส่งน้ำให้มี

		ประสิทธิภาพสูงสุด
--	--	-------------------

ประเด็นปัญหา	สาเหตุของปัญหา	แนวทางการแก้ไขปัญหา
		-อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร เรื่องการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
ปัญหาด้านปัจจัยการผลิต	-ราคาปัจจัยการผลิตสูงและราคาไม่แน่นอนเปลี่ยนแปลงไปตามกลไกการตลาดและการเมือง -คุณภาพด้านปัจจัยการผลิตด้อย ไม่สมกับราคา	-ปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยควรตั้งกลุ่มเกษตรกรผลิตปุ๋ยชีวภาพใช้เองและต่อเนื่องโค่นรัฐช่วยเหลือดูแลเรื่องเงินทุนการผลิตปุ๋ยครั้งแรก ๑ ครั้งและผันกักตันให้เกิดกองทุนในกลุ่ม -รัฐต้องใช้กฎหมายลงโทษต่อบริษัทที่ผลิตปัจจัยการผลิตที่ไม่ได้มาตรฐาน
ปัญหาด้านสวัสดิการสิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม	-สังคมคนเมืองกับสังคมการเกษตรยังมีความเหลื่อมล้ำสูง -ภาครัฐยังไม่ให้ความสำคัญให้กับภาคการเกษตรที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม	-รัฐต้องมีกองทุนสวัสดิการต่อเกษตรกรทุกครัวเรือน เช่น กองทุนการพักชำระหนี้และกองทุนคุณภาพแก่เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนสมาชิกไว้
ปัญหาด้านข้อมูลข่าวสาร	-เกษตรกรส่วนใหญ่ยังห่างไกลกับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร -ขาดองค์ความรู้ด้านการวางแผนการผลิตเพื่อลดความเสี่ยงของผลผลิตทุกด้าน	-ต้องส่งข้อมูลข่าวสารด้านสถานการณ์ราคาสินค้า/ผลผลิตโลกให้แก่เกษตรกรได้ทราบและอบรมด้านการตลาดแก่เกษตรกร -อบรมให้ความรู้การวางแผนการผลิตพืชตลอดฤดูกาล

สรุปปัญหา สาเหตุของปัญหา แนวทางการแก้ไขและพัฒนา

๑.ปัญหาด้านหนี้สิน เกิดจากเกษตรกรจำหน่ายผลผลิตไม่คุ้มกับการลงทุนมีการกู้เงินในระบบ/นอกระบบ นำเงินที่ได้ไปใช้ลงทุนภาคการเกษตรส่วนหนึ่ง นอกนั้นนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการกู้เงิน ตลอดจน สังคมเกษตรกรเป็นสังคมใหญ่ ไม่ใช่สังคมขยาย พ่อแม่ต้องหารายได้มาเลี้ยงลูกหลาน จากส่วนดังกล่าว ทำให้เกษตรกรมีหนี้สินเพิ่มทวีเป็นหลัก ตามลำดับ

แนวทางการแก้ไขปัญหาเรื่องหนี้สิน ของเกษตรกร เบื้องต้นคือการทำการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมีการบัญชีฟาร์ม มีการออมเงินและเน้นการใช้แรงงานในครัวเรือนทำการเกษตร

๒.ปัญหาด้านที่ดินทำกิน ครัวเรือนเกษตรกรถือครองที่ดิน ประมาณครัวเรือนละ ๑-๑๐ ไร่ นอกนั้นจะเป็นการเช่าที่ดินทำการเกษตรทำให้เกษตรกรต้องมีค่าใช้จ่ายด้านการเช่าที่ดินสูงและสภาพที่ดินทำการเกษตรเสื่อมโทรม เกษตรกรต้องลงทุนด้านการใช้ปุ๋ยสูง แต่ผลผลิตตกต่ำ จึงเป็นอีกปัญหาหนึ่งของเกษตรกร

แนวทางการแก้ไขปัญหา อบรมให้ความรู้ด้านการปรับปรุงดินและการบริหารจัดการ ใช้ที่ดินอย่างคุ้มค่า และมีรายได้ตลอดปี รวมถึงรัฐต้องกำหนดค่าเช่าที่ดินการเกษตรอย่างชัดเจนและคุ้มครองเกษตรกรไม่ใช่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุน

๓.ปัญหาด้านแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร น้ำเป็นปัจจัยสำคัญต่อการทำการเกษตร ซึ่งปัจจุบันในพื้นที่ต่างๆ ขาดแคลนน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำขนาดเล็ก ในระบบชลประทานมีประมาณ ๓๕ % ของพื้นที่ จึงเป็นปัญหาในการผลิตประกอบกับที่ใดระบบชลประทานแค่ระบบส่งน้ำ เช่นคลองส่งน้ำชำรุด ไม่พร้อมต่อการส่งน้ำหรือการส่งน้ำไม่มีประสิทธิภาพ

แนวทางการแก้ไขปัญหา รัฐควรเร่งรัดจัดหาแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ชลประทานและระบบส่งน้ำ และชลประทานและระบบส่งน้ำ และประการสุดท้ายคือการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรเรื่องการบริหารจัดการน้ำอย่างมีคุณค่า

๔.ปัญหาด้านปัจจัยการผลิต ปัจจัยด้านการผลิตเป็นส่วนสำคัญในการเพิ่มผลผลิตให้กับเกษตรกร ที่ผ่านมาราคาปัจจัยการผลิตผันผวนมีราคาสูง แต่ไม่ได้คุณภาพ ทำให้ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรสูงตามไป

แนวทางการแก้ไขปัญหา เกษตรกรควรจัดตั้งกลุ่มที่เข้มแข็ง ร่วมกันผลิตปุ๋ยชีวภาพใช้เอง ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีบางส่วนและผลิตสารกำจัดศัตรูพืชตามภูมิปัญญาชาวบ้าน จะลดค่าใช้จ่ายได้ และสิ่งหนึ่งที่เกษตรกรควรตระหนัก คือ เมื่อมีกลุ่มแล้วควรมีการออม เพื่อลดความเสี่ยงถือว่าเป็นภูมิคุ้มกันด้านอาชีพได้

๕.ปัญหาด้านสวัสดิการสิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม สังคมเมืองกับสังคมเกษตรกร ยังมีความเหลื่อมล้ำกัน รวมทั้งภาครัฐยังไม่มีสวัสดิการต่างๆให้กับเกษตรกรที่ชัดเจน

แนวทางการแก้ไขปัญหา รัฐต้องมีกองทุนช่วยเหลือเกษตรกร และให้เข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่าย

๖.ปัญหาด้านข้อมูลข่าวสาร เกษตรกรส่วนใหญ่ยังห่างไกลต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด และขาดความรู้ด้านการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับการตลาด

แนวทางการแก้ไขปัญหา รัฐหรือองค์กร ควรจัดอบรมแก่เกษตรกรและส่งข้อมูลให้เกษตรกรได้ทราบ อย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ เช่น ผ่านทางโทรศัพท์,Line,Sms,จดหมายข่าว เป็นต้น

ส่วนที่ ๓ แผนพัฒนาเกษตรกรรม

แผนงาน โครงการพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเกาะศาลพระ อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี

แนวทางการพัฒนา/ แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินงาน	แหล่ง งบประมาณ	ระยะเวลาในการดำเนินงาน				หน่วยงานรับผิดชอบ
				๒๕๕๕ ๕	๒๕๕๕ ๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	
โครงการจัดหาแหล่งน้ำ เพื่อการเกษตร	เพื่อเพิ่มปริมาณแหล่ง น้ำเพื่อการเกษตรใน พื้นที่ให้แก่เกษตรกรสา มารประกอบอาชีพได้	๑.ประชุมคณะทำงานและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ๒.วางแผนการดำเนินโครงการ ๓.จัดฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดให้ความรู้ใน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาค การเกษตรแก่เกษตรกร	-กรมพัฒนาที่ดิน -กรมชลประทาน -กรมทรัพยากร น้ำบาดาล -อบต/อบจ	←————→				- พัฒนาที่ดิน - ชลประทานจังหวัด - ทรัพยากรน้ำบาดาล - อบต/อบจ - สภาเกษตรกรจังหวัด
โครงการอบรมการแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตร	เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต ทางการเกษตรสร้าง รายได้ให้เกษตรกร	๑.ประชุมคณะทำงานและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ๒.วางแผนการดำเนินโครงการ ๓.ดำเนินงานจัดโครงการฯ	-กรมพัฒนาที่ดิน -กรมส่งเสริม การเกษตร -พัฒนาชุมชน -กรมประมง -กรมปศุสัตว์ -อบต/อบจ	←————→				- พัฒนาที่ดิน - เกษตรจังหวัด - ประมงจังหวัด - ปศุสัตว์จังหวัด - อบต/อบจ - สภาเกษตรกรจังหวัด

<p>โครงการอบรมส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย</p>	<p>-ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชให้เหมาะสมกับสถานการณ์</p> <p>-เตรียมเกษตรกรให้พร้อมรับมือกับสถานการณ์น้ำที่อาจจะขาดแคลนในฤดูแล้งของทุกปี</p> <p>-เสริมสร้างองค์ความรู้ในการบริหารจัดการ วางแผนการผลิต</p>	<p>๑.ประชุมคณะทำงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๒.วางแผนการดำเนินงานโครงการ</p> <p>๓.ดำเนินงานจัดโครงการ</p>	<p>-กรมพัฒนาที่ดิน</p> <p>-กรมส่งเสริมการเกษตร</p> <p>-อบต./อบจ.</p>		<p>-พัฒนาที่ดิน</p> <p>-เกษตรจังหวัด</p> <p>- อบต / อบจ</p> <p>- สภาเกษตรกรจังหวัด</p>
--	---	---	--	---	--

